

Borgerlighet till heders

Det är mycket troligt – det finns i alla fall inget historiskt exempel som motsäger det – att en medelklass är oundgänglig för en bestående ekonomisk dynamik. Som Thomas Malthus uttryckte det 1798: "Om ingen människa kunde hoppas på framgång eller behövde frukta sitt fall i samhället, och om fliten inte fick sin belöning och lättjan sitt straff, skulle de mellersta grupperna troligen inte vara vad de är."

Framväxten av en medelklass tycks vara både en orsak till och ett mått på en civilisations framsteg. Åsikten, att de ekonomiska, bildningsmässiga och kulturella privilegier som medelklassen åtnjuter bör bli allas egendom, skulle fram till för tjugofem år sedan mötts av så gott som enhälligt bifall. "Förborgerligandet" av den stora massan av arbetande människor ansågs som ett önskvärt och uppnåeligt mål.

Numera har opinionen svängt kraftigt. Med framväxten av olika sub- och vulgärmarxistiska läror har "arbetarklassens värderingar" förhållningsvis och medelklassen och dess borgerliga värderingar nedsvärats. Medelklassens ekonomiska nedgång till följd av den progressiva beskattningen, inflationen och fackföreningsmakten är gemensam för hela västvärlden, även om nedgångens takt och omfattning varierar avsevärt.

"Överallt hörs ljudet av fallande murbruk när medelklassvärderingarnas katedral, det stora monumentet över 1800-talets rättskaffenhet, hederlighet och osjälviskt arbete, rasar till marken", skrev Paul Johnson i sin bok "Samhällets fiender" (Ratio/Timbros 1980). Den relativa försämringen för medelklassen, den grupp som spelar en så stor roll för

den västerländska civilisationens tillkomst och fortlevnad, är en av de största sociala förändringarna i vår tid.

Genom hela historien har alla intelligenta samhällskommentatorer välkomnat framväxandet av en blomstrande medelklass, som de helt riktigt förknippat med ekonomiskt välstånd, politisk stabilitet, ökad individuell frihet och kulturell utveckling. Denna medelklass, som sträcker sig från hantverkaren/enmansföretagaren till de främsta inom de lärda yrkena, har frambragt den ojämförligt största delen av såväl målare, arkitekter, författare och musiker som av administratörer, tekniker och vetenskapsmän, på vilka en kulturs styrka och kvalitet vilar. Medelklassens välbefinnande är måhända det bästa måttet på samhällets välbefinnande i stort, och varje politiskt system som systematiskt förföljer sin medelklass kommer troligen inte att förbli vare sig fritt eller blomstrande länge till.

Det ligger inte något moraliskt osunt i att ha en medelklass i samhället eller att bejaka dess borgerliga värderingar. Ingen skall behöva skämmas för att vara *bourgeois*, för att iaktta en borgerlig livsföring eller att rätta sig efter borgerliga kulturella och moraliska normer. Att det över huvud taget är nödvändigt att hävda en sådan rätt säger en hel del om vår tid; och vår tids orimliga förkärlek för en minsta gemensam nämnare – social likriktning.

I många år har pendeln svängt för långt.

Civilisationen kommer alltid att befinna sig i farozonen hotad av den upprörande dumheten bland de mäktiga, likgiltigheten hos de välbeställda, splittringen

bland de intelligenta och välmenande och apatin hos den stora massan, för att åter citera Paul Johnson. Men det behöver inte vara för sent.

Vi måste återupprätta vår tro på moralregler. Det är inte sant att alla regler för mänskligt uppförande är relativa och bara återspeglar kulturella antaganden och ekonomiska uppgörelser. Det är inte sant att vårt beteende helt och hållet beror på miljön. Inte heller är det sant att viljan att införa moralnormer skulle tyda på ett förmätet och oberättigat anspråk på ofelbarhet. Tvärtom är denna vilja i det långa loppet en nödvändig förutsättning för människans lycka och möjlighet att överleva. Vad som däremot är sant är att varje människa i moralisk mening är fri, kan reagera på moralregler och kan välja mellan gott och ont.

Vi måste återupprätta balansen i ekonomin. En galopperande inflation sätter fart på en moralisk korruption som tär på själva hjärtat av samhällskroppen. Det är den direkta motsatsen till drömmen om ett samhälle byggt på gemenskap. Där samhällsmoralen lär oss att se oss själva som en del av en helhet – som medlemmar av ett mänskligt samhälle, baserat på kamratskap, ömsesidig hjälp, vänlighet, tillit, generositet och framtidshopp – sätter inflationen upp grupper mot varandra och gör egenintresset till ledstjärnan i livet. Den tvingar alla att anta en aggressiv, avundsjuk attityd.

Den förvandlar pengar och deras oavbrutet sjunkande köpkraft till ett huvudintresse för varenda människa, till det dominerande samtalsämnet, det ständiga övervägandet bakom varje mått och steg. Den straffar inte bara fattiga, gamla, sjuka och svaga utan även hyggliga, försagda, osjälviska, förståndiga, måttliga, rättvisa, lojala och generösa. Den låter samhällsklimatet bestämmas av de rovgiriga, hänsynslösa, antisociala och buffliga.

Inflationen försvårar nödvändiga skattesänkningar och diskrediterar borgerliga värderingar. Det sanningsenliga budskapet om att de höga skatterna inte längre gör det lönande att arbeta och spara – ett hedervärt borgerligt budskap – får inte tillräckligt genomslag i opinionen, därför att människorna med egna ögon kan se att standardskillnaderna fortfarande är betydande. Men dagens skillnader i levnadsstandard beror till mindre del på skillnader i inkomst efter skatt och mer på inflationsvinster, skattefuskar, skatteplanering och "klipp". Företeelser som *inte* beror på marknads ekonomin, utan på felaktiga politiska beslut, men som ändå bringar marknads ekonomin i vanrykte och försvårar en återgång till ett samhälle som belönar arbete och sparsamhet och alla de andra borgerliga värderingar som förtjänar att återupprättas.